PAM 331.024 [redacted]
WEL
MASTER COPY

INSTITUTE FOR MANPOWER RESEARCH INSTITUTE FOR MANPOWER RESEARCH INSTITUUT VIR MANNEKRAGNAVOR

INSTITUUT VIR MANNEKRAGNAVORSING INSTITUUT VIR MANNEKRAGNAVORSING INSTITUTE FOR MANPOWER RE

RAAD VIR GEESTESWETENSKAPLIKE NAVORSING

HUMANITAS
RGN • HSRC

HUMAN SCIENCES RESEARCH COUNCIL

NAVORSINGSBEVINDING
*
RESEARCH FINDING

N.I.P.A
N.I.P.N.

WERKGELEENTHEDE IN DIE VERVAARDIGINGSEKTOR VAN DIE NYWERHEIDSGROEIPUNTE BERLIN, KING WILLIAM'S TOWN, DIMBAZA EN QUEENSTOWN IN 1975

001 3072068 HSRC MN 24

HSRC Library and Information Service

HSRC
Private Bag X41
PRETORIA
0001

Tel: (012) 302 2505
Fax: (012) 302 2933

RGN
Privaatsak X41
PRETORIA
0001

Tel: (012) 302 2505
Fax: (012) 302 2933

RGN-Biblioteek en Inligtingsdiens

P.B.

SUID-AFRIKAANSE RAAD VIR GEESTESWETENSKAPLIKE NAVORSING

WERKGELEENTHEDE IN DIE VERVAARDIGINGSEKTOR VAN DIE NYWERHEIDSGROEIPUNTE BERLIN, KING WILLIAM'S TOWN, DIMBAZA EN QUEENSTOWN IN 1975

HSRC Library and Information Service

RGN-Biblioteek en Inligtingsdiens

elthagen M.Comm.

DATE DUE - VERVALDATUM

JEKRAGNAVORSING

UR: W. VERHOEF

PRETORIA

1975

Navorsingsbevinding M-N-24

Prys R2,00

ISBN 0 86965 249 4

PB95079

RGN BIBLIOTEEK
1994
HSRC LIBRARY
STANDKODE | AANWINSNOMMER
PB

INHOUD

		BLADSY
1	INLEIDING	1
1.1	Agtergrond en doelstelling	1
1.2	Omskrywing van begrippe	2
1.3	Metode van opname	3
2	WERKGELEENTHEDE TE BERLIN, KING WILLIAM'S TOWN, DIMBAZA EN QUEENSTOWN	3
2.1	Indeling van die nywerhede aangetref te Berlin, King William's Town, Dimbaza en Queenstown	3
2.2	Werkgeleenthede volgens gebied, sektor en volksgroep	3
2.3	Grootte van nywerhede in terme van werkgeleenthede volgens nywerheidsektor	6
2.4	Werkgeleenthede volgens beroepsgroep, nywerheidsektor, volksgroep en geslag	6
2.5	Werkgeleenthede volgens beroepsgroep, kwalifikasievereiste en volksgroep	11
3	ARBEIDSTEKORTE	17
4	GROEI IN WERKGELEENTHEDE	17
4.1	Groei in werkgeleenthede volgens nywerheidsektor en volksgroep, Junie 1974 tot Junie 1975	17
4.2	Groei in werkgeleenthede volgens beroepsgroep en volksgroep, Junie 1974 tot Junie 1975	20
4.3	Groei in werkgeleenthede volgens nywerheidsektor, 1971 tot 1975	23
5	GEMIDDELDE BESOLDIGING VERBONDE AAN WERKGELEENTHEDE VIR NIE-BLANKES	24
5.1	Gemiddelde besoldiging vir Bantoes	24
5.2	Gemiddelde besoldiging vir Kleurlinge en Asiërs	27
6	SAMEVATTING	27
	BYLAE A	32
	BYLAE B	41
	PUBLIKASIES	42

1 INLEIDING

1.1 AGTERGROND EN DOELSTELLING

Sonder 'n doelbewuste desentralisasiebeleid sal die grootste uitbreiding van ekonomiese aktiwiteite en dus die skepping van werkgeleenthede in die bestaande metropolitaanse gebiede plaasvind. Volgens die Witskrif oor die verslag van die Interdepartementele Komitee insake die Desentralisasie van Nywerhede, is dit om verskeie redes, sosiaal, ekonomies en polities, nodig dat ekonomiese groei ook moet plaasvind in of naby die gebiede waar daar groot konsentrasies van ander volksgroepe as die Blanke is. Die desentralisasiebeleid is gemik op die ontwikkeling van veral die vervaardigingsektor. Om 'n beeld te verkry van hoe daar met hierdie beleid gevorder is, het die RGN gedurende 1970/71 werkgeleentheidsopnames in die vervaardigingsektor van al die gedesentraliseerde gebiede van die RSA onderneem. (Kyk lys van publikasies, nos. 1-5).

'n Versoek om hierdie opnames op te volg met opnames by gekose groeipunte is sedertdien van die Koördinerende Komitee vir Tegniese en Ambagsopleiding in Tuislande en Grensgebiede ontvang. Die gegewens van die opnames verskaf inligting wat van groot waarde by die beplanning van opleidingskemas is. Verder bied 'n verdere reeks opnames 'n beeld van die groei wat in die gekose groeipunte plaasvind. Daarom is die RGN versoek om hierdie opnames in siklusse van drie jaar te onderneem. Van hierdie reeks het 'n paar verslae oor werkgeleenthede reeds verskyn. (Kyk lys van publikasies, nos. 6-12).

Die doel met die opname is om die volgende ten opsigte van Berlin, King William's Town, Dimbaza en Queenstown in te win:

(a) Die beroep-, nywerheid- en kwalifikasiestruktuur van die arbeidsmag vir tans bestaande ondernemings in die vervaardigingsektor.

(b) Die groei in hierdie ondernemings vir die tydperke 1974-1975 en 1971-1975.

(c) Bestaande arbeidstekorte.

(d) Die Nie-Blankeloonstruktuur.

1.2 OMSKRYWING VAN BEGRIPPE

Ten einde moontlike verwarring uit te skakel, word enkele begrippe wat in hierdie verslag gebruik word, omskryf.

1.2.1 Indiensneming

Indiensneming dui die getal werknemers aan wat teen vergoeding by 'n werkgewer in diens is, met inbegrip van werkende eienaars.

1.2.2 Arbeidstekorte

Arbeidstekorte dui op die getal bykomende werkers wat werkgewers teen die huidige loonpeile onmiddellik in diens wil neem.

1.2.3 Werkgeleentheid

Werkgeleentheid is die som van indiensneming en arbeidstekorte.

1.2.4 Kwalifikasievereiste

Die term kwalifikasievereiste dui op die minimum kwalifikasie waaroor 'n aspirant-werker moet beskik voordat 'n werkgewer hom in 'n bepaal= de betrekking sal aanstel.

1.2.5 Nywerhede

In hierdie verslag word slegs na sekondêre nywerhede as nywerhede verwys, maar met uitsluiting van bou- en konstruksieondernemings.

1.2.6 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne

Die beroepsgroep nie-gesertifiseerde ambagsmanne word onderskei van die beroepsgroep ambagsmanne en vakleerlinge in dié sin dat daar van nie-gesertifiseerde ambagasmanne nie 'n ambagsertifikaat of vakleerling= skap vereis word nie. Hulle doen egter normaalweg die werk van 'n ambags= man.

1.2.7 Halfgeskoolde werkers

Die beroepsgroep halfgeskoolde werkers bestaan uit werkers wat beroepe beoefen waarvoor slegs indiensopleiding 'n noodsaaklikheid was.

1.2.8 Ongeskoolde werkers of arbeiders

Werknemers in die beroepsgroep ongeskoolde werkers of arbeiders, is werknemers aan wie geen kwalifikasievereiste gestel word nie en wat die werk met 'n minimum of geen indiensopleiding kan doen.

1.3 METODE VAN OPNAME

Alle werkgewers in die vervaardigingsektor binne die munisipale grense van Queenstown en King William's Town asook die werkgewers in die geproklameerde nywerheidsgebiede van Dimbaza, en Berlin is deur 'n veldwerker besoek en die nodige gegewens met behulp van 'n vraelys (bylae B) ingewin.

2 WERKGELEENTHEDE TE BERLIN, KING WILLIAM'S TOWN, DIMBAZA EN QUEENSTOWN

2.1 INDELING VAN DIE NYWERHEDE AANGETREF TE BERLIN, KING WILLIAM'S TOWN, DIMBAZA EN QUEENSTOWN

Daar is 15 nywerhede in die vervaardigingsektor van Queenstown, 5 op Dimbaza, 18 op King William's Town en 2 op Berlin besoek. Altesaam is daar dus 40 nywerhede in die ondersoek betrek.

Die indeling van nywerhede soos tydens die opname aangetref, word in tabel 2.1 weergegee. Hierdie indeling is gegrond op die Departement van Statistiek se indeling in sy Standaardnywerheidsklassifikasie van alle Ekonomiese Bedrywighede (SNK).

2.2 WERKGELEENTHEDE VOLGENS GEBIED, SEKTOR EN VOLKSGROEP

'n Indeling van die 6788 beskikbare werkgeleenthede volgens gebied, nywerheidsektor en volksgroep, word in tabel 2.2 weergegee. Die grootste getal werkgeleenthede is in King William's Town beskikbaar waar 5695 (83,9%) van die 6788 werkgeleenthede aangetref is. Die oorheersende rol wat die tekstiel-, klere- en leerbedryf in King William's Town speel, spreek ook duidelik uit die syfers van tabel 2.2 want 428 (69,5%) van die 616 en 4239 (83,5%) van die 5079 werkgeleenthede vir Blankes en Nie-Blankes onderskeidelik, kom in hierdie sektor voor. Hierdie syfers is van so 'n omvang dat, alhoewel die sektor met uitsondering van Dimbaza nie in die ander gebiede voorkom nie, die totale beeld deur die werkgeleenthede in die tekstiel-, klere- en leersektor oorheers word. Die voedsel-, drank- en tabaksektor is al een van die ander sektore in die opname gebied waar meer as 1000 werkgeleenthede aangetref word.

TABEL 2.1

INDELING VAN NYWERHEDE IN DIE GRENSGEBIEDE BERLIN, KING WILLIAM'S TOWN, DIMBAZA EN QUEENSTOWN

	Nywerheidsgroepering	Aktiwiteit van onderneming
1	Voedsel, drank en tabak	Moutvervaardiging
		Mineraalwatervervaardiging
		Meelvervaardiging
		Vervaardiging van polonie en verwante produkte
		Bakkerye
		Room-, kaas- en bottervervaardiging
		Vervaardiging van wyn en ander alkoholiese drank
		Kougomvervaardiging
2	Tekstiele, klerasie, leer en leerprodukte	Materiaalvervaardiging
		Leerlooiery en leerprodukte-vervaardiging
		Skoenvervaardiging
		Oorpakvervaardiging
		Matte en verwante vervaardiging
3	Hout, houtprodukte en meubels	Houthuise-vervaardiging
		Kabinetmakers
		Meubelvervaardiging
4	Papier, papierprodukte en drukwerk	Drukkerye
5	Chemikalieë, farmaseutiese preparate, rubber en plastiek	Vervaardiging van verf
6	Minerale produkte (nie-metaal)	Pypvervaardiging
		Teëlvervaardiging
		Steenvervaardiging
		Grafsteenvervaardiging
		Betonmuurvervaardiging
7	Basiese ystermetale en basiese nie-ystermetale	Buise- en pypvervaardiging
8	Metaalprodukte, masjinerie en elektriese masjinerie	Masjinerie-vervaardiging
		Vervaardiging van staalvensters en deurrame
		Ingenieursondernemings
		Trekstangvervaardiging
		Staalkonstruksievervaardiging
		Staalbakvervaardiging
		Horlosievervaardiging
		Brilkassievervaardiging

TABEL 2.2

WERKGELEENTHEDE VOLGENS GEBIED, NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP

Dorp	Volksgroep	Voedsel, drank en tabak	Tekstiele, klerasie, leer en leerprodukte	Hout, houtprodukte en meubels	Papier, papierprodukte en drukwerk	Chemikalieë, farmaseutiese preparate, rubber en plastiek	Minerale produkte (nie-metaal)	Basiese ystermetale en basiese nie-ystermetale	Metaalprodukte, masjinerie en elektriese masjinerie	Totaal
Berlin	Blank						13			13
	Nie-Blank						86			86
	Totaal						99			99
King William's Town	Blank	64	428	13	19		8	20	64	616
	Nie-Blank	449	4239	42	73		53	60	163	5079
	Totaal	513	4667	55	92		61	80	227	5695
Dimbaza	Blank		3			1			5	9
	Nie-Blank		67			20			66	153
	Totaal		70			21			71	162
Queenstown	Blank	81		21	5		3		16	126
	Nie-Blank	441		127	13		66		59	706
	Totaal	522		148	18		69		75	832
TOTAAL	Blank	145	431	34	24	1	24	20	85	764
	Nie-Blank	890	4306	169	86	20	205	60	288	6024
	Totaal	1035	4737	203	110	21	229	80	373	6788

2.3 GROOTTE VAN NYWERHEDE IN TERME VAN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR

Tabel 2.3 toon dat die meeste nywerhede relatief klein is, want 16 (40%) het 40 of minder werkgeleenthede en daar is maar 3 nywerhede met meer as 200 werkgeleenthede. Laasgenoemde drie is ook almal tek= stiel- of klerasiefabrieke en dit is hierdie groot fabrieke wat ver= oorsaak dat die tekstiel- en klerasiesektor die oorheersende rol speel sover dit werkgeleenthede betref.

2.4 WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR, VOLKS= GROEP EN GESLAG

'n Verdeling van werkgeleenthede volgens beroepsgroep, nywerheid= sektor en volksgroep verskyn in tabel 2.4 en volgens geslag in tabel 2.5. In bylae A word 'n gedetailleerde beroepsverdeling volgens geslag en volks= groep verstrek.

Uit die totaal van 6788 werkgeleenthede in die vervaardiging= sektore van Berlin, King William's Town, Dimbaza en Queenstown was daar 5658 (83,4%) werkgeleenthede vir Bantoes. Die verhouding Blank : Nie-Blank is ongeveer 1 : 7,9. In 1971 was die verhouding Blank : Nie-Blank 1 : 5,4. Hierdie toedrag van sake dui 'n relatiewe toename in Nie-Blanke werkgeleenthede sedert 1971 aan. In vergelyking met ander gedesentrali= seerde groeipunte is die persentasie ongeskoolde Bantoe-arbeiders in hier= die opnamegebied relatief laag (21,7%). Hierdie relatief lae persentasie is die gevolg van die beroepstruktuur in die tekstiel- en klerasiesektor wat soos aangedui 'n oorheersende rol in die skepping van werkgeleenthede speel. In hierdie sektor is 405 (10,1%) van die werkgeleenthede vir Bantoe-arbeiders. Alhoewel die grootste persentasie werkgeleenthede vir Bantoes in die operateurs- en halfgeskoolde beroepe voorkom, (70 persent van die totale werkgeleenthede vir Bantoes) is die getal Bantoeklerke (200 of 3,5%) en voormanne en toesighouers (122 of 2,2%) noemenswaardig. Tabel 2.4 toon dat diversifikasie van werkgeleenthede vir Bantoes reeds voorkom en dit geld vir al die sektore met uitsondering van die minerale- en hout-, houtprodukte- en meubelsektore, wat nog redelik arbeidsinten= sief is.

TABEL 2.3

GROOTTE VAN NYWERHEDE IN TERME VAN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR

Werkgeleenthede	Voedsel, drank en tabak	Tekstiele, klerasie, leer en leerprodukte	Hout, houtprodukte en meubels	Papier, papierprodukte en drukwerk	Chemikalieë, farmaseutiese preparate, rubber en plastiek	Minerale produkte (nie-metaal)	Basiese ystermetale en basiese nie-ystermetale	Metaalprodukte, masjinerie en elektriese masjinerie	Totaal	%
0 - 20	3		3	1		1		3	11	27,5
21 - 40	1	1			1	2			5	12,5
41 - 60	2	1	1					4	8	20,0
61 - 80	2					1	1		4	10,0
81 - 100	1			1		1			3	7,5
101 - 150	1		1					1	3	7,5
151 - 200	3								3	7,5
201 - 300		1							1	2,5
301 - 600		1							1	2,5
601 +		1							1	2,5
TOTAAL	13	5	5	2	1	5	1	8	40	
%	32,5	12,5	12,5	5,0	2,5	12,5	2,5	20,0		100

TABEL 2.4

WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP

Beroepsgroep	Nywerheidsektor																	
	Voedsel, drank en tabak						Tekstiele, klerasie, leer en leerprodukte						Hout, houtprodukte en meubels					
	Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	16	11,0					56	13,0	9	0,2	1	0,4						
2 Besturende en uit=voerende werkers	32	22,1			1	3,2	51	11,8	1	0,2	2	0,7	15	44,1				
3 Klerklike werkers	45	31,0	4	0,5	6	19,4	82	19,0	169	4,2	8	2,9	6	17,7				
4 Verkoops- en ver=wante werkers	11	7,6	4	0,5	2	6,5	12	2,8										
5 Vervoerwerkers			45	5,2	2	6,5			22	0,6					1	0,7		
6 Dienswerkers			1	0,1			4	0,9	9	0,2	3	1,1						
7 Voormanne en toe=sighouers	7	4,8	8	0,9	1	3,2	119	27,6	106	2,6	16	5,8	1	2,9				
8 Ambagsmanne en vakleerlinge	22	15,2					103	23,9					10	29,4			11	45,8
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	5	3,5	32	3,7	7	22,6	1	0,2					2	5,9			3	12,5
10 Operateurs	1	0,7	133	15,5	8	25,8	3	0,7	1824	45,3	220	79,4			5	3,4	2	8,3
11 Halfgeskoolde werkers	6	4,1	186	21,7	2	6,5			1484	36,8	2	0,7					8	33,3
12 Ongeskoolde arbeiders			446	51,9	2	6,5			405	10,1	25	9,0			139	95,9		
TOTAAL	145	100	859	100	31	100	431	100	4029	100	277	100	34	100	145	100	24	100

(Vervolg)

TABEL 2.4 (VERVOLG)

Beroepsgroep	Nywerheidsektor																	
	Papier, papierprodukte en drukwerk						Chemikalieë, farmaseutiese preparate, rubber en plastiek						Minerale produkte (nie-metaal)					
	Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	1	4,2											1	4,2				
2 Besturende en uit=voerende werkers	10	41,7					1	100,0	1	5,0			8	33,3				
3 Klerklike werkers	12	50,0	3	3,9					3	15,0			5	20,8	2	1,0		
4 Verkoops- en ver=wante werkers			5	6,5									1	4,2				
5 Vervoerwerkers			8	10,4					2	10,0								
6 Dienswerkers			2	2,6					1	5,0			1	4,2	2	1,0		
7 Voormanne en toe=sighouers													5	20,8				
8 Ambagsmanne en vakleerlinge													3	12,5				
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne																		
10 Operateurs	1	4,2	23	29,9	4	44,4			1	5,0					54	27,1	2	33,3
11 Halfgeskoolde werkers			27	35,1	5	55,6			3	15,0					26	13,1	4	66,7
12 Ongeskoolde arbeiders			9	11,7					9	45,0					115	57,8		
TOTAAL	24	100	77	100	9	100	1	100	20	100			24	100	199	100	6	100

(Vervolg)

TABEL 2.4 (VERVOLG)

Beroepsgroep	Nywerheidsektor																	
	Basiese ystermetale en basiese nie-ystermetale						Metaalprodukte, masjinerie en elektriese masjinerie						Totaal					
	Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	1	5,0					3	3,5					78	10,2	9	0,2	1	0,3
2 Besturende en uit=voerende werkers	5	25,0					15	17,7					137	7,9	2	0,4	3	0,8
3 Klerklike werkers	2	10,0	6	10,0			18	21,2	13	4,8	4	21,1	170	22,3	200	3,5	18	4,9
4 Verkoops- en ver=wante werkers							1	1,2					25	3,3	9	0,2	2	0,6
5 Vervoerwerkers									1	0,4	1	5,3			79	1,4	3	0,8
6 Dienswerkers													5	0,7	15	0,3	3	0,8
7 Voormanne en toesighouers	2	10,0	5	8,3			12	14,1	3	1,1			146	19,1	122	2,2	17	4,7
8 Ambagsmanne en vakleerlinge	10	50,0					21	24,7			2	10,5	169	22,1			13	3,6
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne							1	1,2	1	0,4	1	5,3	9	1,2	33	0,6	11	3,0
10 Operateurs			35	58,3			14	16,5	136	50,6	10	52,6	19	2,5	2211	39,1	246	67,2
11 Halfgeskoolde werkers			2	3,3					21	7,8	1	5,3	6	0,8	1749	30,9	22	6,0
12 Ongeskoolde arbeiders			12	20,0					94	34,9					1229	21,7	27	7,4
TOTAAL	20	100	60	100			85	100	269	100	19	100	764	100	5658	100	366	100

Die verdeling volgens geslag (Tabel 2.5) toon dat daar 5417 werk= geleenthede (79,8%) vir mans en 1371 werkgeleenthede (20,2%) vir vroue bestaan.

Uit tabel 2.5 blyk dat die tradisionele volksgroep- en geslagberoepstruktuur van die verskillende volksgroepe, soos dit in Suid-Afrika gekenmerk word, ook in dié gebiede nog geld. Blanke mans beklee hoofsaaklik die besturende en uitvoerende en ambagsberoepe, Kleurling- en Asiërmans die operateursberoepe en Bantoemans soos reeds gesê die operateurs- en halfgeskoolde beroepe. Van die 188 werkgeleenthede beskik= baar vir Blanke vroue bestaan 113 (60,1) in die klerklike beroepsgroep. Hierteenoor is 977 (87,8%) van die werkgeleenthede vir Bantoevroue in die operateurs en halfgeskoolde beroepe, terwyl 52 (73,2%) van die werkge= leenthede van Kleurling- en Asiërvroue in die operateursberoepe aangetref is. Tabel 2.5 toon dat Kleurlinge en Asiërs, die groep "ander" in die tabel, 'n posisie inneem tussen die Blanke aan die een kant en die Bantoe aan die ander kant sover dit beroepstruktuur betref , alhoewel oorvleueling reeds plaasvind.

2.5 WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, KWALIFIKASIEVEREISTE EN VOLKSGROEP

In tabel 2.6 word die gebiede se sekondêre nywerheidswerkgeleent= hede volgens beroepsgroep, kwalifikasievereiste en volksgroep ontleed.

Blykens tabel 2.6 is daar 'n kwalifikasievereiste van st.10 en hoër aan 301 (39,4%) van die werkgeleenthede vir Blankes verbonde, terwyl dit as kwalifikasievereiste vir 102 (1,8%) van die werkgeleenthede vir Bantoes en vir 5 (1,4%) van die werkgeleenthede vir Kleurlinge en Asiërs gestel word. Net so word st.8 en hoër as kwalifikasievereiste gestel vir 755 (98,8%) van die werkgeleenthede vir Blankes, terwyl dit as kwalifikasie= vereiste gestel word vir 679 (12,0%) van die werkgeleenthede vir Bantoes en 203 (55,5%) van die werkgeleenthede vir Kleurlinge en Asiërs.

Aan die ander kant van die kwalifikasieleer is die bevolkingsgroep= verspreiding net mooi andersom. Vir 1218 (21,5%) van die werkgeleenthede vir Bantoes word geen kwalifikasievereiste gestel nie, terwyl van 'n ver= dere 34 (0,6%) slegs verwag word dat hulle sal kan lees en skryf. Daar= teenoor word geen so 'n lae kwalifikasie aan Blankes gestel nie. In die geval van Kleurlinge en Asiërs word aan 36 (9,8% van die werkgeleenthede beskikbaar vir Kleurlinge en Asiërs) geen kwalifikasievereiste gestel nie.

HSRC LIBRARY
RGN-BIBLIOTEEK

TABEL 2.5

WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, VOLKSGROEP EN GESLAG

	Werkgeleenthede																			
	Blank						Bantoe						Ander						Totaal	
Beroepsgroep	Manlik		Vroulik		Totaal		Manlik		Vroulik		Totaal		Manlik		Vroulik		Totaal		Alle volks= groepe	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	31	5,4	47	25,0	78	10,2	9	0,2			9	0,2	1	0,3			1	0,3	88	1,3
2 Besturende en uit=voerende werkers	136	23,6	1	0,5	137	17,9	2	0,04			2	0,04	3	1,0			3	0,8	142	2,1
3 Klerklike werkers	57	9,9	113	60,1	170	22,3	167	3,7	33	3,0	200	3,5	5	1,7	13	18,3	18	4,9	388	5,7
4 Verkoops- en ver=wante werkers	20	3,5	5	2,7	25	3,3	8	0,2	1	0,1	9	0,2			2	2,8	2	0,6	36	0,5
5 Vervoerwerkers							79	1,7			79	1,4	3	1,0			3	0,8	82	1,2
6 Dienswerkers	4	0,7	1	0,5	5	0,7	13	0,3	2	0,2	15	0,3	3	1,0			3	0,8	23	0,3
7 Voormanne en toesighouers	135	23,4	11	5,9	146	19,1	121	2,7	1	0,1	122	2,2	14	4,8	3	4,2	17	4,6	285	4,2
8 Ambagsmanne en vakleerlinge	169	29,3			169	22,1							13	4,4			13	3,6	182	2,7
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	9	1,6			9	1,2	31	0,7	2	0,2	33	0,6	11	3,7			11	3,0	53	0,8
10 Operateurs	15	2,6	4	2,1	19	2,5	1679	36,9	532	47,8	2211	39,1	194	65,8	52	73,2	246	67,2	2476	36,5
11 Halfgeskoolde werkers			6	3,2	6	0,8	1304	28,7	445	40,0	1749	30,9	22	7,5			22	6,0	1777	26,2
12 Ongeskoolde arbeiders							1133	24,9	96	8,6	1229	21,7	26	8,8	1	1,4	27	7,4	1256	18,5
TOTAAL	576	100	188	100	764	100	4546	100	1112	100	5658	100	295	100	71	100	366	100	6788	100

TABEL 2.6

WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, KWALIFIKASIEVEREISTE EN VOLKSGROEP

	Beroepsgroep	Kwalifikasievereiste: 1 Geen of soms beroepsopleiding						2 Lees en skryf tot st. 2; soms beroepsopleiding						3 St. 3 tot st. 5; soms beroepsopleiding					
		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1	Professionele, semi-professionele en tegniese werkers																		
2	Besturende en uit=voerende werkers																		
3	Klerklike werkers																		
4	Verkoops- en ver=wante werkers																		
5	Vervoerwerkers																	1	1,3
6	Dienswerkers			3	0,3											4	0,7	3	4,0
7	Voormanne en toesig=houers															10	1,8		
8	Ambagsmanne en vakleerlinge																		
9	Nie-gesertifiseerde ambagsmanne																		
10	Operateurs			57	4,7					2	5,9					347	63,8	72	94,7
11	Halfgeskoolde werkers			103	8,5	9	25,0			25	73,5					30	5,5		
12	Ongeskoolde arbeiders			1055	86,6	27	75,0			7	20,6					153	28,1		
	TOTAAL			1218	100	36	100			34	100					544	100	76	100

(Vervolg)

TABEL 2.6 (VERVOLG)

Beroepsgroep	Kwalifikasievereiste: 4 St. 6 tot st. 7 (Skolasties of tegnies)						5 St. 6 tot st. 7 plus beroepskwalifikasie						6 St. 8 tot st. 9 (Skolasties of tegnies)					
	Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers													5	3,6	8	1,9		
2 Besturende en uit=voerende werkers																		
3 Klerklike werkers			6	0,2	6	27,3			3	1,0			89	63,1	172	39,9	10	5,8
4 Verkoops- en verwante werkers													5	3,6	5	1,2	2	1,2
5 Vervoerwerkers			1	0,03					50	17,3	2	6,9			2	0,5		
6 Dienswerkers	2	22,2	2	0,1									1	0,7	5	1,2		
7 Voormanne en toesig=houers					1	4,6			4	1,4	11	37,9	20	14,2	12	2,8	5	2,9
8 Ambagsmanne en vakleerlinge													18	12,8			3	1,7
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne									33	11,4	4	13,8						
10 Operateurs	1	11,1	1396	48,2	11	50,0			174	60,2	8	27,6	3	2,1	136	31,6	148	85,6
11 Halfgeskoolde werkers	6	66,7	1475	51,0	4	18,2			25	8,7	4	13,8			91	21,1	5	2,9
12 Ongeskoolde arbeiders			14	0,5														
TOTAAL	9	100	2894	100	22	100			289	100	29	100	141	100	431	100	173	100

(Vervolg)

TABEL 2.6 (VERVOLG)

Beroepsgroep	Kwalifikasievereiste																	
	7 St. 8 tot st. 9 plus beroepskwalifikasie						8 St. 10 (Skolasties)						9 St. 10 plus beroepskwalifikasie					
	Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	5	1,6			1	4,0							53	36,8				
2 Besturende en uit=voerende werkers	6	1,9					4	5,6	1	1,0			57	39,6			2	100,0
3 Klerklike werkers	12	3,8	1	0,7			48	66,7	14	14,6	2	100,0	21	14,6	4	100,0		
4 Verkoops- en ver=wante werkers	6	1,9	4	2,7			11	15,3					3	2,1				
5 Vervoerwerkers			26	17,8														
6 Dienswerkers	2	0,6							1	1,0								
7 Voormanne en toesighouer	107	34,2	96	65,8			9	12,5					10	6,9				
8 Ambagsmanne en vakleerlinge	151	48,2			10	40,0												
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	9	2,9			7	28,0												
10 Operateurs	15	4,8	19	13,0	7	28,0			80	83,3								
11 Halfgeskoolde werkers																		
12 Ongeskoolde ar=beiders																		
TOTAAL	313	100	146	100	25	100	72	100	96	100	2	100	144	100	4	100	2	100

(Vervolg)

TABEL 2.6 (VERVOLG)

Beroepsgroep	Kwalifikasievereiste: 10 B-graad; soms verdere opleiding: Blank N	%	Bantoe N	%	Ander N	%	11 Nie-klassifiseerbaar: Blank N	%	Bantoe N	%	Ander N	%	Totaal: Blank N	%	Bantoe N	%	Ander N	%	Totaal N
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	15	65,2	1	50,0									78	10,2	9	0,2	1	0,3	88
2 Besturende en uit=voerende werkers	8	34,8	1	50,0			62	100,0			1	100,0	137	17,9	2	0,04	3	0,8	142
3 Klerklike werkers													170	22,3	200	3,5	18	4,9	388
4 Verkoops- en verwan=te werkers													25	3,3	9	0,2	2	0,6	36
5 Vervoerwerkers															79	1,4	3	0,8	82
6 Dienswerkers													5	0,7	15	0,3	3	0,8	23
7 Voormanne en toesig=houers													146	19,1	122	2,2	17	4,6	285
8 Ambagsmanne en vakleerlinge													169	22,1			13	3,6	182
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne													9	1,2	33	0,6	11	3,0	53
10 Operateurs													19	2,5	2211	39,1	246	67,2	2476
11 Halfgeskoolde werkers													6	0,8	1749	30,9	22	6,0	1777
12 Ongeskoolde ar=beiders															1229	21,7	27	7,4	1256
TOTAAL	23	100	2	100			62	100			1	100	764	100	5658	100	366	100	6788

'n Kwalifikasievereiste laer as st.8 word gestel aan 4979 (88,0%) van die werkgeleenthede vir Bantoes, 9 (1,2%) van die werkgeleenthede vir Blankes en 163 (44,5%) van die werkgeleenthede vir Kleurlinge en Asiërs. Werkge=wers aanvaar gewoonlik dat alle Blankes in die Republiek van Suid-Afrika minstens oor 'n st.6-sertifikaat beskik.

Die verskil tussen die halfgeskoolde en ongeskoolde werkers kom deels na vore in die kwalifikasievereiste wat aan hulle gestel word. In die kwalifikasievereistekategorieë van geen of soms beroepsopleiding kom 1082 (86,3%) van die ongeskooldes voor.

3 ARBEIDSTEKORTE

Die totale arbeidstekort in die grensnywerheidsgebiede van Berlin, King William's Town, Dimbaza en Queenstown het 34 beloop. Hierdie getal vakatures maak 0,5 persent van die totale werkgeleenthede uit. Arbeids=tekorte van hierdie omvang toon dat daar eintlik 'n tekort aan werkgeleent=hede in die gebied bestaan. Van die 34 vakatures was 16 vir Blankes (47,1%) en 18 vir Nie-Blankes (52,9%). Die arbeidstekorte vir Blankes en Nie-Blankes beloop 2,1 en 0,3 persent van die werkgeleenthede respektiewelik. In Junie 1971 was die arbeidstekorte in die grensgebiede van die Oranje-Vrystaat en Oos-Kaap vir Blankes ook 2,1 persent, terwyl dit vir Nie-Blankes 1,0 persent be=loop het.

Die grootste arbeidstekort aan Nie-Blankes word in die operateurs- en ongeskoolde beroepe ondervind, naamlik 14 of 77,8 persent van die te=korte vir Nie-Blankes, terwyl die grootste arbeidstekort aan Blankes by die ambagsmanne en vakleerlinge voorkom, naamlik 10 of 62,5 persent van die tekorte aan Blankes. Aangesien die getal vakatures so klein is, word dit nie verder ontleed nie.

4 GROEI IN WERKGELEENTHEDE

4.1 GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP, JUNIE 1974 TOT JUNIE 1975

Die groei in werkgeleenthede volgens nywerheidsektor en volksgroep vir die tydperk 1974 tot 1975 word in tabel 4.1 aangegee.

TABEL 4.1

GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP

Nywerheidsektor	Werkgeleenthede							
	Blank				Bantoe			
	Werkge= leent= hede 1974	Werkge= leent= hede 1975	Groei	Groei= koers	Werkge= leent= hede 1974	Werkge= leent= hede 1975	Groei	Groei= koers
1 Voedsel, drank en tabak	123	145	22	17,9	729	859	130	17,8
2 Tekstiele, klerasie, leer en leerprodukte	425	431	6	1,4	3473	4029	556	16,0
3 Hout, houtprodukte en meubels	31	34	3	9,7	144	145	1	0,7
4 Papier, papierprodukte en drukwerk	26	24	-2	-7,7	67	77	10	14,9
5 Chemikalieë, farmaseutiese preparate, rubber en plastiek		1	1	∞		20	20	∞
6 Minerale produkte (nie-metaal)	21	24	3	14,3	158	199	41	26,0
7 Basiese ystermetale en basiese nie-ystermetale	16	20	4	25,0	62	60	-2	-3,2
8 Metaalprodukte,masjinerie en elektriese masji= nerie	62	85	23	37,1	200	269	69	34,5
TOTAAL	704	764	60	8,5	4833	5658	825	17,1

(Vervolg)

TABEL 4.1 (VERVOLG)

Nywerheidsektor	Werkgeleenthede							
	Ander				Totaal			
	Werkge=leent=hede 1974	Werkge=leent=hede 1975	Groei	Groei=koers	Werkge=leent=hede 1974	Werkge=leent=hede 1975	Groei	Groei=koers
1 Voedsel, drank en tabak	26	31	5	19,2	878	1035	157	17,9
2 Tekstiele, klerasie, leer en leerprodukte	242	277	35	14,5	4140	4737	597	14,4
3 Hout, houtprodukte en meubels	23	24	1	4,4	198	203	5	2,5
4 Papier, papierprodukte en drukwerk	4	9	5	125,0	97	110	13	13,4
5 Chemikalieë, farmaseutiese preparate, rubber en plastiek						21	21	∞
6 Minerale produkte (nie-metaal)	6	6			185	229	44	23,8
7 Basiese ystermetale en basiese nie-ystermetale					78	80	2	2,6
8 Metaalprodukte, masjinerie en elektriese masjinerie	19	19			281	373	92	32,7
TOTAAL	320	366	46	14,4	5857	6788	931	15,9

Werkgeleenthede in die vervaardigingsektore van Berlin, King William's Town, Dimbaza en Queenstown het 'n groeikoers van 15,9 persent oor die tydperk Junie 1974 tot Junie 1975 getoon. Die groei in werkgeleenthede vir die onderskeie volksgroeoe was vir Blankes laer as dié van Bantoes, naamlik 8,5 teenoor 17,1 persent, terwyl die groeikoers in Kleurling- en Asiër-werkgeleenthede ook hoër as dié van die Blankes was, naamlik 14,4 persent. Daar is dus relatief meer poste vir Nie-Blankes as vir Blankes geskep.

Alhoewel die sektor metaalprodukte, masjinerie en elektriese masjinerie die hoogste groeikoers, naamlik 32,7 persent, toon, (92 werkgeleenthede) was die sektor tekstiele, klerasie, leer en leerprodukte verantwoordelik vir 64,1 persent van die totale groei in werkgeleenthede (597 werkgeleenthede).

Daar moet egter in gedagte gehou word dat die sektorale sowel as beroepstruktuur in die vervaardigingsektore deur die stigting van enkele groot nuwe ondernemings heeltemal kan verander.

4.2 GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP EN VOLKSGROEP, JUNIE 1974 TOT JUNIE 1975

Die groei in werkgeleenthede volgens beroepsgroep en volksgroep vir die tydperk 1974 tot 1975 word in tabel 4.2 gegee.

Die hoogste groeikoerse is in die beroepsgroepe nie-gesertifiseerde ambagsmanne (35,9%) en halfgeskoolde werkers (34,1%) aangeteken. Noemenswaardige groei in die werkgeleenthede vir Bantoes het die afgelope jaar in die beroepsgroep nie-gesertifiseerde ambagsmanne voorgekom (65,0%). 'n Tendens is te bespeur in die werkgeleenthede van Bantoes, naamlik 'n neiging na die beroepsgroepe operateurs, halfgeskoolde werkers, nie-gesertifiseerde ambagsmanne en klerklike werkers. Die tendens is ook te bespeur in die tekstielsektor wat die beroepsbeeld oorheers. Indien hierdie tendens gaan voortduur, dit wil sê dat die groei in die meer geskoolde beroepe versnel en relatief minder arbeiders gebruik gaan word, onderstreep dit die rol wat opleiding in die toekoms sal moet speel.

TABEL 4.2

GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP EN VOLKSGROEP

Beroepsgroep	Werkgeleenthede							
	Blank				Bantoe			
	Werkge=leent=hede 1974	Werkge=leent=hede 1975	Groei	Groei=koers	Werkge=leent=hede 1974	Werkge=leent=hede 1975	Groei	Groei=koers
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	67	78	11	16,4	9	9		
2 Besturende en uitvoerende werkers	125	137	12	9,6	1	2	1	100,0
3 Klerklike werkers	163	170	7	4,3	180	200	20	11,1
4 Verkoops- en verwante werkers	20	25	5	25,0	7	9	2	28,6
5 Vervoerwerkers					70	79	9	12,9
6 Dienswerkers	4	5	1	25,0	14	15	1	7,1
7 Voormanne en toesighouers	145	146	1	0,7	110	122	12	10,9
8 Ambagsmanne en vakleerlinge	148	169	21	14,2				
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	9	9			20	33	13	65,0
10 Operateurs	17	19	2	11,8	2025	2211	186	9,2
11 Halfgeskoolde werkers	6	6			1300	1749	449	34,5
12 Ongeskoolde arbeiders					1097	1229	132	12,0
TOTAAL	704	764	60	8,5	4833	5658	825	17,1

(Vervolg)

TABEL 4.2 (VERVOLG)

Beroepsgroep	Werkgeleenthede							
	Ander				Totaal			
	Werkge=leent=hede 1974	Werkge=leent=hede 1975	Groei	Groei=koers	Werkge=leent=hede 1974	Werkge=leent=hede 1975	Groei	Groei=koers
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	1	1			77	88	11	14,3
2 Besturende en uitvoerende werkers	3	3			129	142	13	10,1
3 Klerklike werkers	15	18	3	20,0	358	388	30	8,4
4 Verkoops- en verwante werkers	1	2	1	100,0	28	36	8	28,6
5 Vervoerwerkers	3	3			73	82	9	12,3
6 Dienswerkers	3	3			21	23	2	9,5
7 Voormanne en toesighouers	16	17	1	6,3	271	285	14	5,2
8 Ambagsmanne en vakleerlinge	13	13			161	182	21	13,0
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	10	11	1	10,0	39	53	14	35,9
10 Operateurs	209	246	37	17,7	2251	2476	225	10,0
11 Halfgeskoolde werkers	19	22	3	15,8	1325	1777	452	34,1
12 Ongeskoolde arbeiders	27	27			1124	1256	132	11,7
TOTAAL	320	366	46	14,4	5857	6788	931	15,9

4.3 GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR, 1971 TOT 1975

Die groei in werkgeleenthede volgens nywerheidsektor vir die tyd= perk Junie 1971 tot die begin van Junie 1975 word in tabel 4.3 aangetoon.

TABEL 4.3

GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR

Nywerheidsektor	Totale werkgeleenthde				
	Werkge= leenthede 1971	Werkge= leenthede 1975	Groei	Gemiddelde jaarlikse groeikoers	Groeikoers 1974-1975
1 Voedsel, drank en tabak	874	1035	161	4,3	17,9
2 Tekstiele, klera= sie, leer en leer= produkte	572	4737	4165	69,6	14,4
3 Hout, houtprodukte en meubels	73	203	130	29,1	2,5
4 Papier, papierpro= dukte en drukwerk	48	110	62	23,0	13,4
5 Chemikalieë, far= maseutiese prepa= rate, rubber en plastiek	44	21	-23	-16,9	∞
6 Minerale produkte (nie-metaal)	351	229	-122	-10,1	23,8
7 Basiese ystermetale en basiese nie-ystermetale	·	80	80		2,6
8 Metaalprodukte, masjinerie en elek= triese masjinerie	61	373	312	57,3	32,7
TOTAAL	2023	6788	4765	35,3	15,9

Die gemiddelde jaarlikse groeikoers in totale werkgeleenthede in Berlin, King William's Town, Dimbaza en Queenstown vir die tydperk Junie 1971 tot Junie 1975, het 35,3 persent per jaar beloop, alhoewel Dimbaza nie by die 1971-opname ingesluit was nie. Die groei in al die gebiede vir die jaar Junie 1974 tot Junie 1975 was 15,9 persent. Dit wil voorkom of die koers van toename in die jaar Junie 1974 tot Junie 1975 baie afgeplat het. Die rede wat vir die afplatting aangevoer kan word,

is dat daar gedurende die jaar nie weer 'n onderneming van groot omvang in die gebiede gevestig is nie. Die tabel toon dan ook watter uitwerking die vestiging van enkele groot ondernemings op die toename in werkgeleenthede kan hê in gebiede waar die vervaardigingsektor swak ontwikkel is. Tabel 2.3 toon dat daar maar 5 tekstiel-, klerasie- en leernywerhede in die opnamegebied bestaan. Van die toename van 4765 werkgeleenthede oor die tydperk word 4165 (87,4%) deur hierdie bedryf geskep.

5 GEMIDDELDE BESOLDIGING VERBONDE AAN WERKGELEENTHEDE VIR NIE-BLANKES

5.1 GEMIDDELDE BESOLDIGING VIR BANTOES

In tabel 5.1 word die gemiddelde loon per week van Bantoes volgens beroepsgroep, nywerheidsektor, volksgroep en geslag aangetoon. Die gemiddelde loon is soos volg bereken: Nyweraars het die gemiddelde loon verstrek wat aan Bantoe-werkers betaal word. (Kyk vraelys, bylae B.) Met behulp van hierdie syfer is 'n gemiddelde loon vir 'n beroepsgroep op die gewone manier bereken. Die middelwaarde wat hier gebruik word, is dus die rekenkundige gemiddelde van die verstrekte gemiddelde loon. Daar is geen byvoordele by die lone in berekening gebring nie.

Die gemiddelde besoldiging vir Bantoemans is R16 per week en dié van Bantoevroue R10 per week.

Loonverskille word deur 'n verskeidenheid van faktore bepaal. Uit die gegewens is dit duidelik dat beroep, wat in 'n mate die vaardighede weerspieël waaroor 'n persoon beskik, 'n rol speel in die waargenome loonverskille.

Die groepie Bantoes wat die hoogste besoldig word in die gebiede Berlin, King William's Town, Dimbaza en Queenstown is die klerklike werkers en die voormanne en toesighouers in die sektor basiese ystermetale en basiese nie-ystermetale (R55 per week). Sektorale loonverskille word ook opgemerk. Die gemiddelde lone van Bantoemans en Bantoevroue is die hoogste in die sektor papier, papierprodukte en drukwerk, naamlik R38 en R25 per week respektiewelik.

TABEL 5.1

GEMIDDELDE LOON PER WEEK (IN RAND) VAN BANTOES VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR, VOLKSGROEP EN GESLAG

	Beroepsgroep	Nywerheidsektor															
		Voedsel, drank en tabak				Tekstiele, klerasie, leer en leerprodukte				Hout, houtprodukte en meubels				Papier, papierprodukte en drukwerk			
		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik	
		N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$
1	Professionele, semi-professionele en tegniese werkers					9	20										
2	Besturende en uitvoerende werkers					1	46										
3	Klerklike werkers	4	36			139	22	30	22							3	35
4	Verkoops- en verwante werkers	4	45											4	45	1	30
5	Vervoerwerkers	44	26			22	26			1	35			8	30		
6	Dienswerkers	1	12			7	23	2	12					2	30		
7	Voormanne en toesighouers	8	29			105	25	1	12								
8	Ambagsmanne en vakleerlinge																
9	Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	30	15	2	17												
10	Operateurs	104	17	29	14	1368	17	452	11	5	24			23	51		
11	Halfgeskoolde werkers	174	17	12	16	1078	10	406	9					2	21	25	24
12	Ongeskoolde arbeiders	424	13	19	9	400	15	5	9	105	15	34	11	9	16		
	TOTAAL	793	16	62	13	3129	15	896	10	111	16	34	11	48	38	29	25

(Vervolg)

TABEL 5.1 (VERVOLG)

Beroepsgroep	Nywerheidsektor																			
	Chemikalieë, farmaseutiese preparate, rubber en plastiek				Minerale produkte (nie-metaal)				Basiese ystermetale en basiese nie-ystermetale				Metaalprodukte, masjinerie en elektriese masjinerie				Totaal			
	Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik	
	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers																	9	20		
2 Besturende en uitvoerende werkers	1	23															2	35		
3 Klerklike werkers	3	23			2	40			5	55			13	28			166	24	33	23
4 Verkoops- en verwante werkers																	8	45	1	30
5 Vervoerwerkers	2	15											1	45			78	27		
6 Dienswerkers	1	23			2	20											13	23	2	12
7 Voormanne en toesighouers									5	55			3	38			121	27	1	12
8 Ambagsmanne en vakleerlinge																				
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne													1	5			31	14	2	17
10 Operateurs	1	10			54	23			35	25			85	24	51	5	1675	18	532	10
11 Halfgeskoolde werkers	1	6	2	4	26	22			2	33			21	22			1304	12	445	10
12 Ongeskoolde arbeiders	7	6	1	4	78	13	35	5	11	23	1	22	93	19	1	5	1127	14	96	8
TOTAAL	16	13	3	4	162	18	35	5	58	30	1	22	217	22	52	5	4534	16	1112	10

5.2 GEMIDDELDE BESOLDIGING VIR KLEURLINGE EN ASIËRS

In tabel 5.2 word die gemiddelde loon per week van Kleurlinge en Asiërs volgens beroepsgroep, nywerheidsektor, volksgroep en geslag aangetoon. Die gemiddelde loon is soos dié van die Bantoewerkers bereken. Byvoordele is weer eens nie in berekening gebring nie.

Die gemiddelde besoldiging vir Kleurling- en Asiërmans is R29 per week en dié van Kleurling- en Asiërvroue R22 per week.

Sektorale loonverskille kom ook onder die lone van Kleurlinge en Asiërs voor. So byvoorbeeld word gemiddeld die hoogste lone betaal in die sektor mineraalprodukte (nie-metaal) vir Kleurling- en Asiërmans, naamlik R48 per week, terwyl vir Kleurling- en Asiërvroue dit die sektor metaalprodukte, masjinerie en elektriese masjinerie is waar 'n gemiddelde loon van R28 per week aangeteken is.

Kleurling- en Asiërmans in besturende en uitvoerende beroepe ontvang gemiddeld die hoogste lone, naamlik R47 per week. Kleurling- en Asiërvroue wat as klerklike werkers geëmplojeer is, ontvang die hoogste gemiddelde lone, naamlik R24 per week.

6 SAMEVATTING

'n Opname van die werkgeleenthede in die sekondêre nywerhede in Berlin, King William's Town, Dimbaza en Queenstown is teen die einde van Mei 1975 onderneem. Die vernaamste bevindings is:

6.1 Uit die 40 nywerhede te Berlin, King William's Town, Dimbaza en Queenstown, het 16 nywerhede 40 of minder werknemers. Die meeste nywerhede in die genoemde grensnywerheidsgebiede is taamlik klein sover dit werkgeleenthede betref (tabel 2.3).

6.2 Van die 6788 sekondêre nywerheidswerkgeleenthede in die ondersoekgebied was 5772 (85,0%) in die sektore tekstiele, klerasie, leer en leerprodukte en voedsel, drank en tabak (tabel 2.4). Van die sekondêre nywerheidswerkgeleenthede in die genoemde grensnywerheidsgebiede is 764 of 11,3 persent vir Blankes, 5658 of 83,4 persent vir Bantoes en 366 of 5,4 persent vir Kleurlinge en Asiërs. Dit gee 'n verhouding van Blank: Nie-Blank van 1 : 7,9.

TABEL 5.2

GEMIDDELDE LOON PER WEEK (IN RAND) VAN KLEURLINGE EN ASIëRS VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR, VOLKSGROEP EN GESLAG

Beroepsgroep	Nywerheidsektor															
	Voedsel, drank en tabak				Tekstiele, klerasie, leer en leerproduk= te				Hout, houtprodukte en meubels				Papier, papierpro= dukte en drukwerk			
	Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik	
	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers					1	40										
2 Besturende en uitvoerende werkers	1				2	47										
3 Klerklike werkers	3	46	3	27	2	40	6	20								
4 Verkoops- en verwante werkers			2	26												
5 Vervoerwerkers	2	40														
6 Dienswerkers					3	22										
7 Voormanne en toesighouers	1	69			13	40	3	6								
8 Ambagsmanne en vakleerlinge									11	45						
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	7	30							3	15						
10 Operateurs	3	39	5	15	173	27	47	23	2	35						
11 Halfgeskoolde werkers	2	23			2	25			8	28			3	40		
12 Ongeskoolde arbeiders	1	16	1	9	25	16										
TOTAAL	20	36	11	20	221	27	56	22	24	35			3	40		

(Vervolg)

TABEL 5.2 (VERVOLG)

Beroepsgroep	Nywerheidsektor															
	Chemikalieë, farma= seutiese preparate, rubber en plastiek				Minerale produkte (nie-metaal)				Metaalprodukte, ma= sjinerie en elek= triese masjinerie				Totaal			
	Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik	
	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers													1	40		
2 Besturende en uitvoerende werkers													3	47		
3 Klerklike werkers											4	28	5	44	13	24
4 Verkoops- en verwante werkers															2	26
5 Vervoerwerkers									1	43			3	41		
6 Dienswerkers													3	22		
7 Voormanne en toesighouers													14	42	3	6
8 Ambagsmanne en vakleerlinge									2	27			13	42		
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne									1	56			11	29		
10 Operateurs					2	35			10	42			190	28	52	22
11 Halfgeskoolde werkers					4	55			1	38			20	35		
12 Ongeskoolde arbeiders													26	16	1	9
TOTAAL					6	48			15	41	4	28	289	29	71	22

6.3 Ongeveer 60 persent van die Blanke vroue werk in klerklike beroepe, ongeveer 88 persent van die Bantoevroue is werksaam in operateurs- en halfgeskoolde beroepe en sowat 73 persent van die Kleurling- en Asiër= vroue beoefen operateursberoepe.

6.4 'n Kwalifikasievereiste van st.10 of hoër word gestel vir 301 (39,4%) van die werkgeleenthede vir Blankes. Hierdie kwalifikasievereiste geld net vir 102 (1,8%) van die werkgeleenthede vir Bantoes en vir 5 (1,4%) van die werkgeleenthede vir Kleurlinge en Asiërs.

6.5 Ongeveer die helfte (50,4%) van die Blankes is werksaam in die beroepsgroepe professionele, semi-professionele en tegniese werkers, be= sturende en uitvoerende werkers en klerklike werkers. Die meeste Bantoes (70,0%) is werksaam in die beroepsgroepe operateurs en halfgeskoolde werkers, terwyl die meeste Kleurlinge en Asiërs as operateurs werksaam is (67,2%) (tabel 2.4).

6.6 Daar is nie juis sprake van 'n tekort aan werknemers nie. Ongeveer 34 of 0,5 persent van die werkgeleenthede is vakant. Hiervan is 16 of 2,1 persent van die totale werkgeleenthede vir Blankes en 18 of 0,3 persent van die totale werkgeleenthede vir Bantoes vakant.

6.7 Die grootste arbeidstekort vir Blankes is in die ambagsberoepe, naamlik 10 of 62,5 persent van die Blankearbeidstekorte, terwyl 14 of 77,8 persent van die arbeidstekorte vir Nie-Blankes in die ope= rateurs- en ongeskoolde beroepe bestaan.

6.8 Werkgeleenthede in die genoemde grensnywerheidsgebiede het in die vervaardigingsektor as volg oor die jare toegeneem; 1971 tot 1974 met 3834 of 42,5 persent per jaar, 1974 tot 1975 met 931 of 15,9 persent en 1971 tot 1975 met 4765 of 35,3 persent per jaar. Hierdie groei is die gevolg van die vestiging van hoofsaaklik enkele groot ondernemings.

6.9 Die groeikoerse in werkgeleenthede was vir die onderskeie volks= groepe soos volg: Blankes 8,5 persent, Bantoes 17,1 persent en Kleurlinge en Asiërs 14,4 persent oor die tydperk Junie 1974 tot Junie 1975 (tabel 4.1).

6.10 Die sektor metaalprodukte, masjinerie en elektriese masjinerie het oor die jaar 1974-1975 die hoogste groeikoers getoon, naamlik 32,7 persent. Die getalle hierby betrokke is egter taamlik klein.

6.11 Die hoogste groeikoerse in werkgeleenthede is in die beroeps=groepe nie-gesertifiseerde ambagsmanne (35,9%) en halfgeskoolde werkers (34,1%) behaal (tabel 4.2).

6.12 Die groeikoers in die grensgebiede wat in hierdie opname be=trek is, het gedurende 1974-1975 baie afgeplat indien dit vergelyk word met groeikoerse van vorige jare (tabel 4.3).

6.13 Die sektor wat die hoogste groeikoers in die gebiede oor die tydperk 1971 tot 1975 getoon het, was die sektor tekstiele, klerasie, leer en leerprodukte, wat 'n groeikoers van 69,6 persent per jaar behaal het (tabel 4.3).

6.14 Die gemiddelde besoldiging vir Bantoemans is R16 per week en dié van Bantoevroue R10 per week (tabel 5.1).

6.15 Die gemiddelde besoldiging vir Kleurling- en Asiërmans is R29 per week en dié van Kleurling- en Asiërvroue R22 per week (tabel 5.2).

BYLAE A

INDIWIDUELE BEROEPSVERDELING VOLGENS VOLKSGROEP, GESLAG, VAKATURES EN GEMIDDELDE BESOLDIGING PER WEEK

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon per week			
	Blank			Bantoe			Ander			To=taal	Bantoe		Ander	
	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures		Man=lik	Vrou=lik	Man=lik	Vrou=lik
1 Professionele, Semi-professionele en Tegniese werkers														
Ingenieur - Landbou	3									3				
- Meganies	1									1				
- Metallurgies	1									1				
Tekstieltegnoloog	2									2				
Melkerytegnoloog	1									1				
Apteker	3			1						4				
Verpleegster		1								1				
Eerstehulpbeampte				8						8	20			
Finansiële analis	2									2				
Kosterekenmeester	2									2				
Rekenmeester	3									3				
Dataverwerker		5								5				
Programmeerder	1	4								5				
Stelselontleder	1									1				
Handelskunstenaar		1								1				
Modeontwerper	2	36					1			39			40	
Ingenieurswese Tekenaar	1									1				
Ander Tekenaar Tegnici	1									1				
Ander Fisiese Wetenskaplike Tegnici	1									1				
Roomgradeerder	3									3				
Ander Tegnici	2									2				
Ander Inspekteurstegnici	1									1				
SUBTOTAAL	31	47		9			1			88	20		40	

(Vervolg)

BYLAE A (VERVOLG)

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon per week			
	Blank			Bantoe			Ander			To=taal	Bantoe		Ander	
	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures		Man=lik	Vrou=lik	Man=lik	Vrou=lik
2 <u>Besturende en Uitvoerende werkers</u>														
Bemarkingsbestuurder	1									1				
Bestuurder/Superintendent van fabrieke, produksie, werke, instal=lasie, konsultasie, terrein, krag=stasie, produksiekontroleur, pro=duksiebeplanning en produksie-assistent	56		1	1						58	23			
Eienaar	6						1			7				
Hoofbestuurder	5									5				
Bestuurder Handel en Finansies	1									1				
Bestuurder van tak en gebied	2									2				
Personeelbestuurder en -beampte				1			1			2	46		48	
Tegniese bestuurder	2									2				
Bestuurder van aankope, verkope en vooraad	8									8				
Ander bestuurders	8						1			9			45	
Maatskappysekretaris	3									3				
Ander administratiewe beamptes	4		1							5				
Assistent-bestuurder	6	1								7				
Besturende direkteur	32									32				
SUBTOTAAL	134	1	2	2			3			142	35		47	

(Vervolg)

BYLAE A (VERVOLG)

Beroep	Werkgeleenthede													
	Blank			Bantoe			Ander			To= taal	Gemiddelde loon per week			
											Bantoe		Ander	
	Man= lik	Vrou= lik	Vaka= tures	Man= lik	Vrou= lik	Vaka= tures	Man= lik	Vrou= lik	Vaka= tures		Man= lik	Vrou= lik	Man= lik	Vrou= lik
3 Klerke														
Boekhouer	5	7		1						3	23			
Kassier en betaalmeester	1	1								2				
Finansiële klerk	15	19		13				1		48	25			23
Tikster		18			5					23		22		
Ponsmasjienoperateur		5								5				
Ander kantoormasjienoperateurs		3								3				
Pakhuisklerk	20	1	1	9			4			35	29		38	
Versendingsklerk	2	1		3				1		7	26			24
Besprekings-, ontvangs-, tydkantoor-, personeel-, administratiewe-, lias= seerklerk, telefoonoperateur en sekre= taresse		17	1	5						23	25			
Produksie-, fabrieks- en werkeklerk				1		1				2	18			
Algemene klerk	13	39	1	134	28		1	11		227	24	23	69	24
SUBTOTAAL	56	111	3	166	33	1	5	13		388	24	23	44	24
4 Verkoops- en verwante werkers														
Besigheidsdiensverkoopsassistent	1									1				
Aankopers	3									3				
Verkoopsman	3									3				
Verteenwoordiger	5	1		8						14	45			
Toonbankassistent	7									7				
Verkoopswerkers	1	4			1			2		8		30		26
SUBTOTAAL	20	5		8	1			2		36	45	30		26

(Vervolg)

BYLAE A (VERVOLG)

Beroep	Werkgeleenthede													
	Blank			Bantoe			Ander			To=taal	Gemiddelde loon per week			
											Bantoe		Ander	
	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures		Man=lik	Vrou=lik	Man=lik	Vrou=lik
5 <u>Vervoerwerkers</u>														
Motorbestuurder				2						2	26			
Busbestuurder en vragmotorbestuurder				76		1	3			80	27		41	
SUBTOTAAL				78		1	3			82	27		41	
6 <u>Dienswerkers</u>														
Veiligheidsbeampte	1									1				
Nagwag en hekwag	2			7			3			12	23		22	
Terreinman	1									1				
Kok					2					2		12		
Restourantassistent		1								1				
Ander dienswerkers				6						6	23			
SUBTOTAAL	4	1		13	2		3			23	23	12	22	
7 <u>Voormanne en toesighouers</u>														
Metaal- en ingenieursbedrywe	14									14				
Elektriese ambagte	13									13				
Voedsel- en drankbedrywe	6	1		2			1			10	40		69	
Ander ambagte	102	10		104	1		13	3		233	25		40	6
Indoena (Baas Boy)				15						15	38			
SUBTOTAAL	135	11		121	1		14	3		285	27	12	42	6

(Vervolg)

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon per week			
	Blank			Bantoe			Ander			To=taal	Bantoe		Ander	
	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures		Man=lik	Vrou=lik	Man=lik	Vrou=lik
8 Ambagsmanne en Vakleerlinge														
Ketelmaker	3		3							6				
Passer en draaier	34		4							38				
Plaatmetaalwerker	1									1				
Sweiser	8		1							9				
Meulmaker	1									1				
Motorwerktuigkundige	5		1							6				
Elektrisiën	14		1							15				
Motorelektrisiën	1									1				
Messelaar	1						1			2			45	
Pleisteraar	1									1				
Skrynwerker	7						2			9			45	
Skilder							2			2			40	
Drukker	18									18				
Meubelmaker	4						4			8			53	
Masjinis							1			1			53	
Meulenaar	6									6				
Poloniemaker	1									1				
Kaasmaker	2									2				
Leerambagte	9									9				
Letterkapper	1									1				
Algemene ambagte	1									1				
Ander ambagte	23									23				
Vakleerling-Passer en draaier	5									5				
Vakleerling-sweiser	1						2			3			27	
Vakleerling-meulmaker	1									1				
Vakleerling-elektrisiën	1									1				
Vakleerling-skrynwerker	5						1			6			15	
Vakleerling-leerambagte	5									5				
SUBTOTAAL	159		10				13			182			42	

(Vervolg)

BYLAE A (VERVOLG)

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon per week			
	Blank			Bantoe			Ander			To= taal	Bantoe		Ander	
	Man= lik	Vrou= lik	Vaka= tures	Man= lik	Vrou= lik	Vaka= tures	Man= lik	Vrou= lik	Vaka= tures		Man= lik	Vrou= lik	Man= lik	Vrou= lik
9 <u>Nie-gesertifiseerde Ambagsmanne</u>														
Ketelmaker	1									1				
Sweiser	1						1			2			56	
Meulmaker	3									3				
Messelaar							1			1			36	
Skrynwerker	1						3			4			15	
Skilder				1						1	15			
Brood- en banketbakker				29	2		6			37	15	17	30	
Algemene ambagte	2		1	1						4	5			
SUBTOTAAL	8		1	31	2		11			53	14	17	29	
10 <u>Operateurs</u>														
Metaalbedryf														
Puntsweiseroperateur				7			7			14	47		47	
Sny-, boor- en saagmasjienoperateur				3						3	26			
Persmasjienoperateur				3						3	23			
Slypmasjienoperateur				4						4	20			
Ander masjienoperateur				4						4	25			
Algemene masjienoperateur	14			83			3			100	25		30	
Hout- en meubelbedryf														
Algemene masjienoperateur				5			2			7	24		35	
Tekstiel- en klerebedryf														
Spinmasjienoperateur				146	24					170	12	10		

(Vervolg)

BYLAE A (VERVOLG)

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon per week			
	Blank			Bantoe			Ander			To=taal	Bantoe		Ander	
	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures		Man=lik	Vrou=lik	Man=lik	Vrou=lik
Weefmasjienoperateur				239	141	4				384	12	10		
Naaimasjienoperateur					35					35		6		
Snyermasjienoperateur				1	1					2	9	6		
Strykmasjienoperateur					1					1		6		
Wasmasjienoperateur				29						29	14			
Algemene masjienoperateur				771	249					1020	18	12		
Bou en konstruksiebedryf														
Betonmengeroperateur				2						2	10			
Meganiese laaimasjienoperateur				2						2	10			
Ander masjienoperateur				2						2	10			
Algemene masjienoperateur				1						1	17			
Ander masjienoperateurs														
Vurkhyseroperateur				13						13	21			
Bewegende hyskraanoperateur				4						4	28			
Voedsel, drank- en tabakbedryf														
Ander masjienoperateur		1		21						22	17			
Algemene masjienoperateur				77	29		2	5		113	16	14	40	15
Drukkers en papierbedryf														
Litobediener				3						3	51			
Gelykskuddermasjienoperateur				3						3	51			
Ander masjienoperateur				8						8	51			
Algemene masjienoperateur	1			9					4	14	51			
Chemiese, rubber- en plastiekbedryf														
Algemene masjienoperateur				1						1	10			

(Vervolg)

BYLAE A (VERVOLG)

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon per week			
	Blank			Bantoe			Ander			To=taal	Bantoe		Ander	
	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures	Man=lik	Vrou=lik	Vaka=tures		Man=lik	Vrou=lik	Man=lik	Vrou=lik
Minerale (nie-metaal) bedryf														
Ander masjienoperateur				33			2			35	25		35	
Algemene masjienoperateur				12						12	22			
Ander nie elders geklassifiseerde operateurs		3		189	52		174	47		465	22	5	27	23
SUBTOTAAL	15	4		1675	532	4	190	52	4	2476	18	10	28	22
11 Halfgeskoolde werkers														
Metaalbedryf				22						22	23			
Hout- en meubelbedryf							8			8			28	
Tekstiel- en klerebedryf				1078	406					1484	10	9		
Bou en konstruksie				1						1	14			
Oprigter							5			5			52	
Ander halfgeskoolde werker							2			2			25	
Voedsel-, drank- en tabakbedryf		6		91	12		1			110	14	16	22	
Keelafsnyer en ontbener				1						1	27			
Afvalwerker				22						22	20			
Drukkers en papierbedryf				2						2	21			
Binderassistente					25					25		24		
Chemiese bedryf				1	2					3	6	4		
Minerale (nie-metaal) bedryf				22						22	23			
Passer- en draaierhandlanger				3						3	21			
Motorwerktuigkundige handlanger				9						9	23			
Algemene handlanger				37			4		2	43	22		36	
Ander handlanger				15						15	13			
SUBTOTAAL		6		1304	445		20		2	1777	12	10	35	

(Vervolg)

BYLAE A (VERVOLG)

Beroep	Werkgeleenthede										Gemiddelde loon per week			
	Blank			Bantoe			Ander			To= taal	Bantoe		Ander	
	Man= lik	Vrou= lik	Vaka= tures	Man= lik	Vrou= lik	Vaka= tures	Man= lik	Vrou= lik	Vaka= tures		Man= lik	Vrou= lik	Man= lik	Vrou= lik
12 Ongeskoolde arbeiders Ongeskoolde arbeider				1127	96	6	26	1		1256	14	8	16	9
SUBTOTAAL				1127	96	6	26	1		1256	14	8	16	9
GROOTTOTAAL	562	186	16	4534	1112	12	289	71	6	6788	16	10	29	22

BYLAE B

WERKGELEENTHEDE IN DIE VERVAARDIGINGSEKTOR IN DIE GEDESENTRALISEERDE EN TUISLANDGROEIPUNTE

Beroepe in onderneming	Getal persone in diens by u onderneming vir elke beroep						Vakatures per beroep		Gemiddelde Nie-blanke lone per week				Minimum kwalifikasievereiste per beroep	Werkgeleentheid 1 jaar gelede		
	Blank		Bantoe		Ander				Bantoe		Ander					
	Man	Vrou	Man	Vrou	Man	Vrou	Blank	NB	Man	Vrou	Man	Vrou		Blank	Bantoe	Ander
1 Bestuurder/eienaar																
2 Rekenmeester/ boekhouer																
3 Klerk (st. 8)																
4 Klerk (st. 10)																
5 Verkoooswerkers																
6 Vragmotorbestuurder																
7 Nagwag																
8																
9																
36 Ongeskoolde arbeiders																

LYS VAN PUBLIKASIES

1 TERBLANCHE, S.S. en HARTMAN, P., Job opportunities in the border areas of the Orange Free State and Eastern Cape. S.A. Raad vir Geesteswetenskap= like Navorsing, Pretoria, 1972. (Verslag MM-33.)

2 TERBLANCHE, S.S. en HARTMAN, P., Job opportunities in the border areas of Natal. S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1972. (Verslag MM-37.)

3 BOSHOFF, F., Werkgeleenthede in die Noord-Sothogrensgebiede. S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1972. (Verslag MM-29.)

4 HARTMAN, P., Werkgeleenthede in die grensgebiede naby die Tswanatuisland. S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1972. (Verslag MM-30.)

5 HARTMAN, P. en TERBLANCHE, S.S., Werkgeleenthede in die Oos-Transvaalse grensgebiede. S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1972. (Verslag MM-28.)

6 WELTHAGEN, A.P.J., Werkgeleenthede in die sekondêre nywerhede van Pietersburg. S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1974. (Verslag MN-17.)

7 WELTHAGEN, A.P.J., Werkgeleenthede in die nywerheidsgroeipunt Potgietersrus in 1974. S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1974. (Verslag MN-18.)

8 HERBST, H.A.B., Werkgeleenthede in die vervaardigingsektor van Brits in 1974. S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1975. (Verslag MN-19.)

9 HERBST, H.A.B., Werkgeleenthede in die vervaardigingsektor van Rustenburg in 1974. S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1975. (Verslag MN-20.)

10 HERBST, H.A.B., Werkgeleenthede in die vervaardigingsektor van Rosslyn in 1974. S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1975. (Verslag MN-22.)

11 HERBST, H.A.B., en WELTHAGEN, A.P.J., Werkgeleenthede in die vervaardiging= sektor van Newcastle in 1974. S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1975. (Verslag MN-25.)

12 WELTHAGEN, A.P.J., Werkgeleenthede in die vervaardigingsektor van Harrismith in 1975. S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1975. (Verslag MN-23.)

Durvil